

ΕΠΙΜΕΝΟΥΝ ΣΤΟ Α LA CARTE! (ΥΠ.ΠΟ. και σπίτι του Μακρυγιάννη)

Βασίλης Κ. Δωροβίνης
Δικηγόρος - Πολιτικός Επιστήμονας - Ιστορικός

Νέα εξέλιξη, από την πλευρά του υπουργείου Πολιτισμού, σημειώθηκε ως προς το σπίτι του Μακρυγιάννη στο Άργος, με αποτέλεσμα η υπόθεση αυτή, που εκκρεμεί στη νέα "φάση" της **έπι εννά χρόνια**, να ειδικεύει όσο λίγες άλλες, το πάς Λεωφόρου ακόμα, παρά τις όποιες δηλώσεις και προθέσεις του κ. Σημίτη, του κ. Μουζιάλη, του Κ. Τσουκαλά και τόσων άλλων, το **σύστημα πελατειακών σχέσεων** στην Ελλάδα, αλλά και η ίδια η δημόσια Διοίκηση. Για το θέμα αυτό είχαμε δημοσιεύσει στις στήλες αυτές δύο άρθρα μας, όπου οι ενδιαφερόμενοι αναγνώστες μπορούν να βρουν τις περισσότερες πιτυχές της υπόθεσης ("Αρχαιολογία", τεύχη 44, Σπ. 1992, σσ. 88-89, και 47, Ιούν. 1993, σσ. 94-95).

Με άκρα συντομία, θυμίζουμε εδώ ότι το σπίτι αυτό, βεβαωμένα πλέον των αρχών του 19ου αιώνα, βρίσκεται πίσω από την εκκλησία του Αγ. Ιωάννη (κτισμένη το 1829, διατηρητέο μνημείο), και το κτισματό της σε απόσταση μόλις μερικών μέτρων από την πλατεία της Α' Εθνουσυνέλευσης (διατηρητέο και αυτό), ενώ 150 μέτρα βορειότερα βρίσκεται το αρχοντικό του Δ. Γαυράκη (1827, διατηρητέο και αυτό, στον αλβείο και προαύσιο χώρο του οποίου, με απόφαση του Κ.Α.Σ., επιτράπηκε και κτίστηκαν σύγχρονα υπόγειοι-υπόβραχοι). Ακόμαβέβαια δίπλα από το σπίτι του Μακρυγιάννη και κάτω από σημερινή μορφή άλλες, βρίσκονται δευτεμνοί παλαιά Αρχαία, μετά τη σφαγή του Ιανουαρίου 1833. Όλα αυτά τα στοιχεία, και παρά τη Σύμβαση της Τριανδρίας, δεν αποτελούν, ούτε αυτά, πρόσθετα κριτήρια κρίσης για το ΥΠ.ΠΟ.

Το σπίτι του Μακρυγιάννη χαρακτηρίστηκε διατηρητέο με προεδρικό-διάταγμα του τότε ΥΧΟΠ, του Αυγούστου του 1982. Αμέσως ο ιδιοκτήτης του κατέθεσε αίτηση ακυρώσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας, όπου και προηγήσει και πρόσθετα στοιχεία και ζήτησε και κρίση επί της ουσίας, μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης, τον Οκτώβριο 1983. Είχε αγοράσει το σπίτι, το 1951, από τον παλαιό Αρχαίο και δήμαρχο του Άργους σε διακόσιες ώρες Πατριωτισμό, έναν ο ίδιος (ο σημερινός ιδιοκτήτης), έχοντας κατέβει από τα ορεινά, διατηρούσε τα θέρμενα στο Άργος, το οποίο σύντομα εγκατέλειψε και μεταγκαταστάθηκε οριστικά στην Αθήνα. Το Σ.Τ.Ε. δίκασε σε βάθος την υπόθεση, με εισήγηση του μετέπειτα προέδρου του, μακαρίτη Β. Μπιστοπούλου, και εξέδωσε την απόφαση αρ. 298/1984, που αποτέλεσε σταθμό στη νομολογία. **Όλα τα "βασιικά" επιχειρήματα που αναπτύσσονται εκτός ο ιδιοκτήτης λήφθηκαν υπόψη και απορρίφθηκαν από το Σ.Τ.Ε.**

Το πελατικό σύστημα αρχίζει να κινείται με πρωτοβουλία του από τη στιγμή που το ΥΧΟΠ-ΥΠΕΧΩΔΕ προσβάει να τον υποχρεώσει να αναστιάσει το σπίτι, δεδομένου ότι πριν από τη συζήτηση στο Σ.Τ.Ε. (και νύχτα) προτίσταναν (σύμφωνα με διαπιστωμένες και διασταυρωμένες μαρτυρίες γειτόνων) να υποστιάσουν το χαγιάτιο και προκληθεί μερικά καταρρεύσει. Κι όμως μετά την απόρριψη εκ μέρους του ιδιοκτήτη κάθε λογικής και αιτιολογημένης λύσης που πρότεινε το Υπουργείο αυτό, οπότε το ίδιο προχώρησε στη συνταξη μελέτης αναστιάσεως, στην εξέρεση του σχετικού κανονισμού 23 εκ. δρχών και στην αρχή της διαδικασίας, για εγκατάσταση αναλόγου του έργου...

Με τη συνδρομή αρχικά βουλευτή της Ν.Δ., που τότε βρισκόταν στην κυβέρνηση, και ορισμώς μετά, επί κυβερνήσεως του ΠΑΣΟΚ, με ε-ντολόχο δικηγόρο του του πρώην Γεν. Γραμματέα του ΥΠ.ΠΟ. και σήμερα ανώτερο πολιτικό παράγοντα στην κρατική ραδιοφωνία κ. Κ. Αλαβάνο, κινητήρια ως υπηρέτης του ΥΠ.ΠΟ. για να εκμυσλώσει απόφαση) που ότι το σπίτι δεν μπορεί να χαρακτηριστεί διατηρητέο, ώστε μετά να ζητήσει αποεγκαταρκτισμό του από το ΥΠ.ΠΟ. Στα δύο προηγούμενα άρθρα μας δίνονται πολλές λεπτομέρειες, ενώ στον αθηναϊκό Τύπο, με το ρόλο που προέκυψε η σχετική απόφαση του ΥΠ.ΠΟ., δημοσιεύθηκαν σειρά καταγγελιών άρθρων, με πιο σημαντικό εκείνο τριών καθηγητών του Ε.Μ.Π. (Μ. Καραυάνα, Α. Μήλιου και Γ. Ζαργυριάννη, "Ελευθεροτυπία" της 7.6.96, σ. 55). Προτελικώς σταθμός της εξέλιξης στο ΥΠ.ΠΟ. ήταν η απόφαση του ΚΑΣ το 1994, με την οποία δηλώθηκε ότι παρέλες απόφαση του για το θέμα, δεδομένου του χαρακτηρισμού από το ΥΠΕΧΩΔΕ και της απόφασης του Σ.Τ.Ε. Η απόφαση αυτή επιστράφη από τον τότε υπουργό Πολιτισμού κ. Ν. Σηφονιάκη, προφανώς γιατί δεν συνφέρει τον ιδιοκτήτη και με το παρόνομο αιτιολογικό ότι αυτές δεν είχε κληρωθεί κατά τη σχετική συζήτηση. Μετά από έναν ακριβώς χρόνο, ο κ. Σηφονιάκης υπέβαρε απόφαση, σύμφωνα με την οποία επιστράφη η δημιουργία ανομιώντων στη μέντρα του βραχόκρητου του αρχοντικού Νευροσίνου, στο μέτωπο του λιμανιού της "Υόρκης, προς υλοποίηση βιτανών "Πολυδύναμο" κτιστοτήτων. Με τη απόφαση αυτή ανατράπηκε καλοκαίριακα και προς στιγμή στο Σ.Τ.Ε. η απόφαση για να αναστιάσει οικοδομικών εργασιών και ο σημερινός ιδιοκτήτης υπέφερε να εφαρμόσει μέρος των "σχεδίων" του, εφορμήσαντες αστραπιαία στον βραχόκρητο.

Σύμφωνα με τους πάγιους κανόνες του πελατειακού συστήματος, όταν σημειωθούν αντιδράσεις σε υπαχρήσει "δευκαλιώνεως", η διαδικασία σταματά για ευθετότερο χρόνο. Το πλήρως του χρόνου φαίνεται ότι ήρθε στο τέλος του 1999, και στη συνέχεια αρ. 53 του ΚΑΣ της 2 Νοεμβρίου έλασαν ζήτησε το από το 1994 θέμα, με την παρουσία μόνου του ιδιοκτήτη, υπονοούμενου από την κ. Πατριτία Αδαμοπούλου, του γραφείου του κ. Αλαβάνου. Τα λεπτομερή Πρακτικά ετοιμάστηκαν μόλις τον Ιούλιο 2000, ενώ η υπουργός κ. Παπαζοή πρόλαβε να υποβάλει απόφαση, πανομοιότυπη της γεωμοδότησης του ΚΑΣ, σύμφωνα με την οποία το σπίτι του Μακρυγιάννη δεν χρίζεται κληρώσει διαπιδ συνδύεται με τον στρατηγό Μακρυγιάννη με αξιωμακοβήτητα στοιχεία και δεν θεωρείται Γ.Σ. όπως κινητήρια με ευνοϊκές ενδείξεις) επαρκή αρχιτεκτονικό στοιχεία, τα οποία θα απαιτούνταν τον χαρακτηρισμό του ως διατηρητέο και θα συνελάσαν ρωτισμούς αναστιάσεως του. Σημειώνουμε όμως, ότι σειρά φωτογραφιών πριν το "πρόσκειμα" και απύκνωτο του υπόκρητου στο αρχείο του ΥΠΕΧΩΔΕ, ενώ κατά τα άλλα το ΥΠ.ΠΟ. υποτίσεται ότι τρέχει να αναστιάσει το ερυστάσιο Φίξ σπίτι Πατριτών. Αυτό θα πει συνετής πολιτική προστασία.

Από τα Πρακτικά μεταφέρουμε εδώ τρία σημεία, που αποδεικνύουν το à la carte για παρανομιώντες ιδιοκτήτες. Δύο ήταν οι κύριοι ομιλητές της συζήτησης στο ΚΑΣ, ο νομικός Σύμβουλος και προεδρεύων στη συνεδρία κ. Δ. Παπαεπτοπούλος και ο νέος Διευθυντής της Δίσεως Βυζ. Μνημείων κ. Ι.ρ. Κακούρης. Οι α δύο ασφύγων να ενημερώνουν το ΚΑΣ για την ύπρηξη και το περιεχόμενο της απόφασης 298/1984 του Σ.Τ.Ε., που οσμεμει να τη δημόσια Διοίκηση στο σύνολό της. Λέει δεν ειπώθηκε γι' αυτήν, πράγμα μόνον που διασταυρώσαμε ρωτισμούς μέλη του ΚΑΣ που ήταν μέρος στη συνεδρία! Επιπλέον, ο κ. Κακούρης υποθέσει πλήρως και δίχως κανένα διασταμύο την ερμηνευτική-παρερμηνευτική χιανή του Μακρυγιάννη που ασφύβρου μόνιμώς ο ιδιοκτήτης και ο νομικό-πολιτικό υπόβουλο της. Στο Απομνημονεύμα του ο Μακρυγιάννης αναφέρει ότι, στις αρχές του 1832, άτακτοι στρατιώτες υπό τον Καλλέργη επέτρεψαν δύο φορές εναντίον του στο σπίτι του, την πρώτη ανεπιτυχώς και τη δεύτερη, όταν αυτός έλειπε, μπήκαν μέσα και το αφήμασαν ολοσχερώς (Βιβλίο Β, σσ. 38 και 43 της έκδοσης Βαγιονίου, 1947). Η επίσημη φράση είναι "δεν μ' άφισαν ούτε σ'αχτή εις το σπίτι μου", δηλαδή λήστευαν ακόμα και τη στάχτη της εστίας του σπιτιού, πράγμα, που εκόμην και σε άλλα πάλαι αντικομποδιστρικώς, όπως του στρατηγού Γ' Κόρντον, σύμφωνα με ε-πιποσύλη του Βλάσση στο αρχείο του (βιβλιοθήκη του Αμπερνήνη). Παραχρηζώντας τον ίδιο τον Μακρυγιάννη, που έβρει καλά τι λέει, ο ιδιοκτήτης της (και, τώρα, ο κ. Κακούρης) μετατρέπουν τη λήστεια σε ολοκληρωτική καταστροφή του σπιτιού σύμφωνα, άλλωστε, με ακριβώς στοιχεία του Καποδιστριακού Αρχείου του ΓΑΚ, ο Μακρυγιάννης συνήχεται να κατοικήσει στο σπίτι μέχρι το Μάιο του 1832, τέσσερις μήνες μετά την επιδίωξη.

Το τρίτο στοιχείο είναι ότι η κ. Αδαμοπούλου, αποκρινόμενος και αυτή την απόφαση του Σ.Τ.Ε., δηλώνει ευφρανώς ότι ζητεί ευνοϊκή απόφαση από το Κ.Α.Σ. "σε ένα θέμα που είναι καιρό και προκμιακό για την υπόθεση μας", δηλαδή και προφανώς για να χρησιμοποιηθεί προς αποεγκαταρκτισμό από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Έτσι, είναι επίσης πολύ χαρακτηριστικό ότι η κ. Αδαμοπούλου, ο κ. Παπαεπτοπούλος και ο κ. Κακούρης εμφανίζουν τον... γραφόντα (κατά την μέθοδο Βιγνώτο προσωπικοποίησης θεμάτων, ταυτίζετε τους καταρχητικά με ένα πρόσωπο, σπύλωτο του προσώπου, επιδίωξη μείωσής του και έτσι (όπως νομίζου) καταρκάρησής του και του βεματός), ως έχοντα μεθεδούσει τα πάντα γύρω από το σπίτι του Μακρυγιάννη, προφανώς έχοντα μέχρι και τον Μπιστοπούλου στην τάση του... Αυτή είναι και η κωμικοπολιτική σύνθεση στο θέμα. Δείχνει αναμνήσει συστήματος προσοτικής της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς στη χώρα μας, αλλά και το πόσο η δημόσια Διοίκηση και λειτουργοί της είναι εξαρτημένοι και φτάνουν μέχρι και τις παρυφές της παράβασης κωδίκοντος.